

N° 12.

Birmdeenâ 20. Merz

1867.

Cefschemmes sinnaſ.

No Nihgâſ. Keiſerista Gohdiba, augſtais Kungs un Keiſers dahwinajis teem ta Norwegeſchu lugga „Induſtrie“ glabbejeem, gohdaſihmes, prohti: tam laſſmannam Jehlab Pomig ſawadu bantes puſchki pee ta ſudraba medata, kaſ tam jau agral dohts; tad wehl tam laſſmannam Jehlab Maibaum, tam laſſmannâ palihgam Jaan Keſtilla un tam Andres Willems, ta arri tam bekkemeiſteram Karl Lemmerhirt ſudraba medatus, tam tee rakſti „par dſihwibas glabhschanu.“ Schee medati teem pee Wladimira bantes us fruchtihm wallajami. Tad wehl augſtais Kungs un Keiſers ſudraba medatus ar to usrakſtu „par uszihtibu“ un kaſ pee Stanislawâ bantes us fruchtihm jawalka, dahwinajis tam bijuſcham Saddokilles pagasta teefas preeſchſehdetajam Uns Laſſmann un tam Lentschu muifchâſ pagasta wezzakam Friedrich Winter.

No Pehterburgâſ. Tai 1833ſchâ gaddâ nomirra Pehterburgâ general-adjutants grahſs Arakſhejew, kaſ leels draugs bijis Keiſeram Alekſanderam I. Schis kungs tolait' krohna bankâ nodewa 50,000 rubtus ar tahdu ſinnu, ka lai ſchi nauda tur paleefoht us augteem lihds 1925tam gaddam, kad itt riſtigi buhſchoht ſimti gaddi, kamehr Keiſers Alekſanders I. nomirris. Scho naudu tad buhs dabbuht taſ, kaſ taſ labbatahs ſinnaſ buhſchoht ſarakſtijis pahre to peeminnetu Keiſeru. Keiſera akademijai tad janospreeſch, kurei rakſti to gohda-makſu pelnijuschi. Kaptals tad buhſchoht lihds 1,920,000 rubteem pee-audſis. Tomehr ar ſcho naudu buhs arri gahdaht pahre to, ka ſchi grahmata teel pahrtullota wiſſadâſ wallodâſ un iſfluddinata wiſſâſ Eiropreeſchu amiwes.

— Tee ſubſitee wehſtneeki no Turkeſtanas jau effoht atnahkufchi Pehterburgâ; effoht wihriini gan ſweſchadi no iſſtates un no apgehra, iſttee Auſtrumneeki. Arri Japaneefchu wehſtneeki te effoht. Schee peemihtoht ſmuklâ mahjâ, kur taggad winnu karrogs plewinajotees. Diwi runnajoht itt labbi pa engliſti un treſchais pa kreemiſti. Keeli runnataji tee ne-effoht, ſweſcheem nelo ne-ustizzoht un pahre ſawas ſemmes buhſchanu nelo negribboht ſtaſſtiht; un kad pahre to teem uspraffoht, tad tee ne wahrdu ne-aſfalloht, jeb arri atbildoht, ka pahre taſ dahm leetahm wianni nerunnajoht. Wehl pahre nedefas tee te palikſchoht, tad eefchoht us Pariſſi, kur winnu Taiſuna brahliſ arri atnahkſchoht, ar kurreu lohpa tee reiſoſchoht atkal atpakat us Japanu. — Schoreiſ Pehterburgâſ ſinnaſ ſtaſſta, ka taſ Iweres gubernijas ſemneekſ effoht pahre ſchu to leelo winneſti, prohti 200,000 rubt. dabbujis. Winnam dewinas taſ naudas biſketes bijuſchâſ un wiſch atbrauzis Pehterburgâ kaſdas prezzes eepirft. Bet kad nauda peetrufuſe, tad ar ſawahm 9 biſketehm aiſgahjis us banka un gribbejis us taſ biſketehm naudu aiſleeneht. Bet weens no teem bankas kungeem tuhlin weenu no taſ biſketehm paſinnis par to laimigo un ſahzis ſemneekam laimi wehleht. Semneekſ pahre tahdu ſinnu ſatruhzees, negribbejis ſawahm auſihm tiſzeht, ka pateeft ta effoht. Pahre taſm zittahm leelahm winneſtehm nelo nedſirdoht.

Wehl no Pehterburgâſ. Bittureiſejs Piaſtigorskaſ polizeimeiſters, Obriſtleitnants Polnobloms, tadeht, ka ar diwahm ſewahm reiſâ lauliba dſihwojis, noteefahſ ar tahdu ſohdu, ka taſ paſaude,

wiffas fawas gohda-lahrtas, dabbu basnigas strahpi un tad teel aishubtihts us Sibirijsu, lai tur nomet-tahs us dshwi.

No Moskawas. Dauds weetās un daschās semmes tas jau notizzis, ka ar semneeku brihw-lai-schanu daschas sajukschanas gaddijuschahs. Semneeks las bes mahzibas zeeschi pee dsimtbuschanas walga turrehts, labbi nefajehds to dahrgu brihwibas dah-wanu fanemt un eenemm prah-tā pawiffam zittadas dohmas, nekā tam tahdā brihdi peeklahjahs. Gad-dahs tuhlin pee rohkas tahdi leeki padohma-deweji, las to satrazzina un tam eeteiz, ka winsch nu effoht tahds wihrs, lam neweens wairs newarr ko paweh-leht un ka nu wiffa pasaule winnam effoht wallā un wiffas leetas winnam peederroht. Schahdi leeki padohmi jau dauds nelaimes pastrahdajuschu un pa-strahda wehl scho baltu deenu, ihpachi tur, kur at-rohdahs tahdi kautai, las neatfihst, ka ta ihstena brihwila effoht, fewi paschu sawaldiht un gohdigi paklaufiht waldischanas lilkumeem. Kas tā nedarra, tee paschi few un saweem pehznahkameem leelu pohstu fataifa. Tā taggad ralfsta Moskawas awises, ka tahds muischneeks effoht schehlojees pah to, ka winna muischu semneeki pawiffam palakolischees. Tee winna junkuram effoht aisleeguschu meschā ee-eet un tad paschi lunga meschōs tohtus pa tuhstoscheem no-zirtuschu un paschi few par labbu pahrdewuschu. Junkuru, las teem to warras-darbu gribbejis aisleegt, tee nolahwuschu. Sinnams, ka warrasdarritaji nu sawai sohdbai neisbehg. Woi tee pee laika jau newarreja apdohmaht, las teem pee sawa meera wajadsigs?

Ahrsemmes sinas.

No Italias. Rohmeschi nupat isdaubfinaju-schi tahdu sinu, pah to gan warretu preezatees, ja tā teefa un Staleeschi, lam tehwu-semmes meers un labklahschana mihti, warretu pah to gavileht. Stahsta, ka 28tā Februar deenā Italias kara-wihri effoht pee Bepranos pah rohbeschahm eegahjuschu Pahwesta walste un Frosionē nomettuschees, jo Sta-lias waldischana ar pahwestu tā effoht norunnajuse. Salka pah to wehl tā: Pahwests redsedams, zil nedrohsha dshwe winna walste effoht zaur teem ras-baineekem un laupitajeem, effoht saweem kardinakem teizis, ka winnam peenahlotees sawus pawalstneekus no schahs nelaimes atswabbinaht; bet kad ar winna pascha kara-spehku nepeeteleht schai nelaimi gallu darriht, tad winsch Italias lehnina kara-pulus pa-lihgā nemschoht. Gan nu wezzakais ministeris Anto-nellis stipri ween tahdai nodohmai pretti runnais, gribbedams pahwestam to isrunnaht no prah-ta; bet tas nelo ne-effoht lihdsjeis un abju waldischanu norunna effoht schahda: Italias kara-wihreem, lah-deem 12 woi 15,000, kad pahwests tohs usajina, effoht brihw pah rohbeschahm pahwesta walste ee-eet un lahda aprinki no 15 woi 25 werstehm walti turreht. Ja tas wifs tā teefa, tad gan notiks, ka

jau fenu wiffi tehwu-semmes draugi spreeduschu, ka pahwestam sawas paschas drohshibas deht pa ihfu woi ilgu laiku wajadschus Staleeschus few par far-geem aizinah. Kā leekahs, tad winsch to nedarra wis to rasbaineeku deht ween, bet jo wairaf bihda-meess, ka Mazzina draugi dumpi nefazett, las jau weenumehr tihko, Staliu par republiku jeh brihw-walsti eetafihst. Kaut jel tas pilnigi notiltu, ka Sta-lia pawiffam un wiffās weetās sawu laizigu waldischanu padohmu weena pascha lehnina roh-tā, tad wifs buhtu pareisi un pilnigs meers walditu bes lahdas stihdes. Warr buht, ka drihs arr tā isdohsees, jo taggad irr tahds laiks, kad wiffas leetas zittadi pah-wehrschahs.

Pahwesta walste islaists lilkums pah rasbaineekem tahds: Katris zilweks, las rasbaineeku sakerr un dshwu nodohd teefahm, dabbu par to 3000 frankus; ja tas sakerts irr lahds rasbaineeku wirsneeks, tad par to maksa 6000 frankus. Katris rasbaineeks, las ohtru sawu beedri dshwu woi nokautu isdohd, pats teel no strahpes atswabbinahts un dabbu 500 fran-kus. Bet ja tas nodohmais irr rasbaineeku waddons, tad par to dohd 5000 frankus. Schis pats lilkums noteiz sohdbibas tahdeem, las waldischanas warrai pretti zekahs, kad tee rasbaineekus woi winnu flehpe-jus un lihds-wainigus brihdina; tas lilkums aisleedf rasbaineekem pahrdohht pahrtiktu, schaujamas leetas un zittas wajadsibas. Rasbaineekem pascheem 14 deenas laiks dohts, kad tee paschi labbā prah-tā warr teefahm padohtees.

No Franzijas. Franzijai ta jauna Wahzsem-mes beedriba irr kā meets firbi. Gudro un gudro runna un runna schā un tā. Winni salka, ka ta sabeedroschanahs tahm zittahm walstehm effoht ar warru usspeesta; tahs effoht bijuschas wahjas un Pruhschu walsts spehziga uswarretaja — tapehz wif-seem bijis japadohdahs. Pruhschu effoht dikti pee-auguschu speh-tā, sawas rohbeschahs platti isplah-tijuschu, bet tahlat tohs jau wairs nelaidischohht, jo Fran-tichu semme un Englande gan pah to gahdashohht, ka tai ta ispleschanahs luste pahreet. Winneem, sin-nams, pascheem ne-effoht ne pah to bihtees, jo pah winneem waldoht gudrs Napoleons. Winneem ne ar weenu ne-effoht eenais, bet ar wiffseem dshwo-joht jaukā weenprah-tibā. Zitti atkal runna tā: Fran-zuschu taggad effoht dikti apdraudeti, jo winneem ef-foht us rohbeschahm kaimini, lam 36 millioni galwu. Tomehr agraf tahs breefmas bijuschas wehl leelakas, jo tad bijuschu 70 millioni, kad Ghsireiki un wiffa Wahzsemmes beedriba teem us pirlsteem gluhnejuschu. Lai nu gan Ghsireiku walste no beedribas effoht ah-tā, tomehr ta drihs atspirgshohht weena patte, jo tai effoht 32 millioni eedshwotaju. Winnai gan nebuhtu tā klahjees, ja ta patte agraf labbā prah-tā buhtu peeklahwuschs Wenezju Staliat atdoht. — Tā tee lungi wehl daschabi spreesch un stihdahs sawā parlamentā, sweschahs burris flauzidami un fewis

par gudrateem isturredamees. Bet tad arr atminnabs, la paschu semmè wiss wehl ne-eijoht pehz fahrtas; ihpaschi ta grunts waina, jeb wissu wainu fatne, ffolhlu un mahzibu truhlums teem durrabs fridi. Weenreis tal eefahlfuschi to leetu kustinabt, teem wajag arr' lo darriht, lai us preefschu buhtu labbati. Bet tè teem tahdi paschi kawelki jeb zelmi zekka gaddijuschees, la jau wissur tas useets un tadehl tee fakka: tad nu ffolhlu buhschoht deesgan, woi tad gan wissi warreschoht sawus behrnus ffolhla laist? Nabbagi wezzaki sawus behrnus, tad tee tillo galwu pazehlfuschi, tuhlin laischoht pee darba fabrikos, lai pelna sawu maist la spehdami. Teem nu warroht palihdscht ar to, la fabriku ffolhlas eetaifischoht. Bet bes tahdeem wehl tuhlfoscheem zitti pa Parihses eelahm maldotees, las usaugoht bes labdas mahzibas. Schee nabbadstai dauds deenas zeefchoht baddu un aufstumu, deedeledami, woi lo pahrdahwadami, las wiss tomehr deedeleschana ween effoht. Nam tad nu effoht ta waina, tad wehlat ar tahdeem zeetumi teeloht peepilbitti? To flitti klahjotees tahdahm meitenehm, las par agri sawu gohdu saudejoht un tahdas ikoenas wairojotees tepat Parihse. Tè nu wajagoht ihpaschi gahdabt, la tahdi bes mahzibas nepaleekoht. No tas walstei sawas gabda nodohschanas wairaf maksaschoht, to pehzal aistaupischoht dubbulkti, tad zeetumi palischoht tufchi. — Lai Deews Franzuscheem palihds fcho sawu labbu padohmu isdarriht lihds gallam un lai schis wianu padohms buhtu par labbu preefschismi tur, tur wehl tapat irr, la taggad Franzija.

No Parihses raksta, la keisera Napoleona weenigs dehlis un frohna-mantineels ar genhtu wahjibu flims guktoht. Keiserene patte bij nowehlejuse 69,000 frankus, to us printscha dschmtdeenu, nofubticht 75 kohpschanas-nammeem, lai to naudu Franzijas leelafas pilsehtas isdalloht nabbagahm feewahm, las neddekas nahlfuschas. Salka arr', la printscha leelas wahjibas deht nelahdi preekschwehtki dschmtdeenâ netischoht turreti.

No Englandes. Englandes leela walsts runwas-deenâ lahds lords fahjis runnaht pahr to, la Englande wajagoht nozelt to leelu strahpi, ar lo lihds schim saldatus sohdiya pehz laut lahdas wainas un tas meera-lailos pawissam effoht newajadfiga. Schahda meefas-strahpe ar pahtagu taggad pa 20 gaddeem effoht ihsti fakloht ne masuma, bet wairumâ gahjuse. Taggad gan wairs newarroht 900 lihds 999 sittersnus saldateem nospreest no ta laika, lamehr ta masala strahpe effoht 50 sitteenu ween, bet par to taggad wairaf strahpejoht ar pletni par tahdu masu wainu, tur wisneeki tilki bahreenu dabbujoht. Schahda negohdiga strahpe gan effoht tas leelakais eemestis, ladeht maswarroht dabbuht saldatus. Ladeht schahdu strahpi wajagoht nozelt. Schim padohmam peekritta wehl daschi kara-wirneeki un — dabbuja wirtsrohtu. Nebsehs, woi waldischana to apstiprinahs.

— Ibru-semmè taggad effoht meers ar Fehneefcheem. Teiz, la laudis leelo dferfchanu arr' wairs la nemiblejoht, la agral. To wianu mahzitaji wiffa spehla dschrejus un Fehneefschus weenabi ween rahjoht un ihpaschi Fehneefschu beedribas turroht la tahdas, las pretti pascheem Deewa fwehsteem likkumeem un la tahdi laudis, las schahda wihse fabeedrojotees, effoht turrami par tahdeem, las no kristigas draudses un basnizas pawissam atschlirti.

No Spanias. Spanias waldischana taggad isdewuse jaunus zensura (driffjamu rakstu pahrlufoschanas komitejas) likkumus. Buhtu jadohma, la schee likkumi buhschoht tahdi, las wairaf brihwibas wehle, laudis gaismu un atschschannu wairoht, — bet las to dohd! Schee likkumi effoht tahdi, la gandriht newarroht sinnabt, to tad gan ihsti brihw raksticht un likt driffleht. Daschas awises ta deht jau pawissam apstahjuschahs, bihdamahs no tahs leelas strahpes, las nosazzitas par pahrlufpschannahm un noseegumeem rakstos.

No Turku walsts. Schoreis dauds sinnas naw lassamas; til to sinnam, la meers naw un la nemeers wehl pastahw tai pascha mehra la papreefsch. Tessalia nemeers eijoht wairumâ un tuhlfoschas eedshwotaju familijas effoht aisbehgufchas us Greeku semmi. No Randias Konstantinopole atnahlfuschi 35 wehstneeki, starp kurreem 17 effoht Greeki un sultanam pascham laisti preefscha. Kristitee sultanu usrunnaju schi — laikam ar patihameem faldeem glaudu wahrdeem — un tas wianneem itt laipnigi atbildejis. Taggad itt zeefchi tur effoht norunnahs, la no Serbijas zittadelehm Turku kara-wibri eefchoht prohjam. — Arri to dschd, la wissi nahburgu waldeineeki sawus kara-spehlns waddoht us Turku walstes rohbeschahm un la arri sawas flottes zitti jau aischubtijuschchi un zitti schigli rihlojoht, la warretu schubtijuhra arri us Turku rohbeschahm. Deews sinn, las ar to nodohmahs! Woi warr buht eedohmajuschees Turku semmi dalliht un katris tad kahrohs sawu dattu? Was to warr sinnaht! Janogaida.

No Rihwas. Rihneefschu keisers taggad fahloht spehzigali turretees prett teem augsteem pahrwaldneekem job gubernatoreem, las nesenn wehl isradijuschees par leeleem eenaidneekem missionareem un zitteem Giropeefcheem. Keelakais starp scheem effoht bijis Rankingas wize-kehntisch Siphongschang; tas taggad no scha ammata nozelts un eezelts par kara-wirneeku un wiana weeta eezelts zits auglts wihrs par Rankingas wize-kehntinu. Wezzais wize-kehntisch Rankingas kattotu missionaru mantas bijis apschlajis, bet taggad tahs missionareem atdohtas atpallal.

No Mexikas. Behdejee Franzuschi kara-pulki pee Werakruzes jau effoht fakabuschchi fuggos us Giropu atpallal braukt. La tad nu Maksimilians weens pats ar saweem pascheem saldateem tur palizjis; teiz, la pahri weetas tam atkal effoht lai-

mejees Suaristus uswarreht, bet kas sinn, woi teesa. Metahdas jaunafas finnas no turrenes wairs naw nahlfuschas.

No Widsfemmes. Saunpilles muischâ (Zürgensburg) Stâ Janwar veenâ muischas frohga laidars tihschi nobedfinahts; jo tai paschâ deenâ wehl ohtrâ stallt seenâ ugguni atradduschi, fo drihs ap-djehfuschi. Tê tab arri peenahja, la kalpone Gewa tihschâ prahâ to grehlu darrijuse un tapatte arri wairs neleedsahs wis. Laikam kahda atreebschana winnu us to speeduse.

No Pehterburgas. Kahda Kreemu awise schehlojahs pahr to warren stipru eefschêgu semmes eenaidneeku, pahr to lohpišku dferschanu, kam laudis taggad pademuschees. Effoht toreis, kad ta jauna brandwihna afzise pasluddinata, wiffi pahr to preezajufchees, bet nu redsoht kahdus ruhktus augtus ta neffuse. Tas besgalla skaitlis schenku, tee peedsch-ruschî wihri feewas un ir behrni, fo fateekoht us eelahm un winnu bestaunigas runnas, fo dsirdoht jau atreebjotees lihds nahwei, bet wehl effoht zitta nepcezeeschama skahde, kas zaur peedserschanu iszetlahs. Laudis netil ween wiffu zilweku gohdu un kaunu pasandejoht, bet patte semmes-lohpschana zaur to eijoht bohjâ. Swehtdeenu un swehtku effoht papillam un dauds deenas pehz katras swehtku deenas wehl laudis pee darba neberroht. Zaur to nu subdoht dauds spehla pee darba, kadeht wiss paleekoht dahrgs un muhsu semme wairs nespehjoht ahrssemehm schinni leetâ lihds turretees. — Paschi tee prastee laudis, kas nespehjoht tai negantibai pretti atturretees, kad dschrumu isgullejuschi, atsihstoht, la tahda dsihwe effoht pascheem par pohstu un darbojotees, lâ to warretu nowehrst. Daschâs weetâs tee sawôs zeemôs nekaujohht wairaf schenkes eetaisihht, la til weenu paschu. Bet arri tas padohms negribboht isdohtees; jo effoht atkal kas falkoht, la tas effoht pretti bishwas andeles liffumeem, jo neweenam newarroht aisleegt sawu andeli dsiht. Tas nu effoht dikti behdiga leeta, un nesinnohht, lâ padohmu atrast, us kahdu wihsi schai warrenai pohsta nelaimet rohbeschas likt, jeb to nogalleht! — Deewamschehl schis pohsts neween tur Kreemu-semmê, bet arri pee mums ikdeenas juhtams un redsams!

No Berlines. Tê kahds mahjas fainneeks no sawa ihreneela jeb peedschwotaja nedabbuja wis to ihres-naudu jauna gadda deenâ, bet tai deenâ pehz tam. Saimneeks gan naudu fanehma, bet aisrahdija, la winnu kontraktê stahwoht, la ihre jamafsa katra zettorkfna pirmâ deenâ, jo zittabi to isdshschohht ahra. Un fainneeks to nu arri darrija, la ihreneeku apfuhdseja pee teefas un gribbeja, lai teesa to ismettoht no ihres-weetas ahra. Ihreneeks neleedsahs, la tâ darrijis, bet fazzija turklaht, la effoht meens baufsis, kas pawehloht tâ: „Tew buhs to swehtu deenu swehtihht.“ Un kad nu jauna gadda deena

pehz waldischanas liffumeem effoht eezelta par swehtu deenu, tad winsch to swehtijis lâ peellahjâs. Teesa fuhdsibu raidija atpakkal un dewa schahdu spreedumu: Liffumôs stahw: ja kahdam darrischanâ eefriht tahdâs deenâs, kas pehz walsts liffumeem jeb pehz tizzibas eestahdischanahm irr swehtijamas un kurrâs tahdas darrischanas irr aisleegtas, tad to darrischanu warr tillai tai deenâ pehz tam isdarriht. Schahdas deenas, kurrâs tahdas darrischanas aisleegtas, irr wiffas swehtdeenas, swehtki un wiffas no waldischanas eezeltas swehtijamas deenas — pee kahdam arri peederr jauna gadda deena. Tê nu neleetigam fuhdsetajam wajadseja ar garu deggonu aiseet mahjâ.

Par wezjeem laifeem.

II.

Wehl weztehws uf mannim tâ fazzija:

„Nu arri gribbu stahstihht, lâ man pascham isdewehs tanni laika, kad puishî lohses wehl newilla, bet ar warru tikka grabhti. Es arr' weenreis tikku fakers un nobsihwoju weenu neddeku appalsch walts pahrluhfoshanas. Tas bij tâ. Es muischâ branlusi strahdaju. Tê eenahl teefas-wihri un fakka, lai darbu nu astahjoht meerâ. Es nekâ nesinnaju, to mehr jau gan noprattu, la laikam buhs nekrufhtu dohschana. Bet kad manni wedda us to weetu, fur nekrufhtj tikka wakteti, tad skaidri saprattu, kahdâ zilpâ nu esmu. Mannim peelikka 2 wihras par waktihm. Tee nu gan bij stipri, bet stihwi pehz skreeschanas. Es dohmaju pats pee fewis: ja til trihs fohlus no preefchas tikschi nohst, tad es esmu wakkâ Tas bij pirmdeena. Es dohmaju: ja tuhliht isbehgschu, fur tad es lai fadsihwoju wiffu neddeku? Tâ dohmajohht palikka lihds festdeena. Labbi bij gan. Mannim nekâs nekajteja. No walsts dewa maifi un gattu fo ehst un bij jaet ikdeenas us frohgu dsertu. Krohdsineekam bij pawehlehts, zil katram doht.

Sestdeenâ ittin agri tikka pirts isfurrinata, fur wisseem nekrufhteem bij janomasgajahs. Es par to neddeku sawus waktineekus tâ bij eedrohschinajis, la mann' us wisseem fohkeem wis lihds nenahja. Sestdeenâ bij zekka-wihri gaidami, kam nekrufhti bij jawedd pee nodohschanas. Es to riht' ittin agri biju augschâ un pataisiju jaunâs pastalas, fo pajekku eet, jo toreis no sahbaakeem semneeki neks nesinnaja, un eebahju pastalas weenâ un sekles ohtrâ paduffe appalsch krekla. Gaisminai austohht fazziju, la eefschu us durwim skattitohs, wai zekka-wihri jau brauzohht. Kas tad no mannim warreja dohmaht, la prahts neffotees us behgschanu? Kahjas jau bij kailas un zeppures nebija. Wiffu neddeku stahweja sneegs, bet par laimi peektdeenas nakti bij noluffis. Tas bij leels labbums. Sa tas nebuhtu notizzis, tad laikam ar behgschanu buhtu flikti isdewees. Es apskattijohs un kad neweenu neredseju, tad tekas laidu wakkâ. Preedites arri tahku nebij, kahdus 30

fohtus. Gemauzu preeditēs un dohmaju pee sewis: jau nu esmu isbrahkehts, negeldu wis schoreis. Apfehdohs turpat semmē skattitees, so nu manni wefchi darrihs Echehl gan bij redseht fā skraidija salihkufchi raudadami un fazzidami, fa ahda laikam buhschoht puschu. Un teescham! nabhadstai arri dab-bujuschī katrs 30 us mugguras. Es newarreju nefa winnus schelohht. Sa winnus es buhtu schelohht, tad pats sawu ahdu buhtu pahrdewis. Weenam tā waijadseja notift, jeb winneem jeb mannim. Tā nu labbi nosfattijees apahwu kahjas, apklahju galwu ar lakkatu un nodshwoju wiffu deenu meschā. Walfarā eegahju pee weena nahburga, luhdsu, lai manni paturr' par natti. Bet nahburgs mannu luhgschanu nepaklausija, jo nebij brihw. Kad dabbuja sinnahht, kas nekrufchi usnehmis, tad usnehmejam leela strahpe bij gaidama, bet behgtam nefa nedarija. Es nu atkal demohs meschā atrakkat, un nehmu appalsch weena paeglu kohla naktēmohju. Bet tiiklids fa es gribkeju laistees garr semmi, tē wils no appalschas prohjam. Es gauschi nobihjohs. Bet so bij darriht? Bij jaguff wilka midseni par natti. Rihā at-mohdees rahditees neweenam ne-eehdroschinajahs. Jo toreis jau pascham labbajam draugam newarreja us-tizzees. No badda speests gahju tad us sawu mahju pee fainneeka. Saimneeks dewa maifi un galku un nosazzija to weetu, fur lai eemu mallu zist, wiasch buhschoht zittus puschus pakkā stelleht. Es ne-ustizzeju wis fainneekam, bet demohs pehz sawas patlschanas meschā. Bet nu par nelaimi usnahza stipra seema, tā fa mannim gandrihs leela nelaimē buhtu notikluse. Tad gan dohmaju, fa labbal' buhtu aigahjis saldatōs, ne fa scheit meschā swehri mannas meefas isnehfahs. Man nosalla' tā kahjas, fa es nefur netikku. Bet par laimi atkal palikka laiks fil-taks, tā fa pehz kahdāhm deenāhm atkal atspirdsina-jo hs un warreju atkal drufku staigahht. Bet so nu darriht? Maife bij beigta. Pee fainneeka wairs nedrihtsteja eet, tadeht fa winnu wehleschanu netikku ispidijis. Gahju tad us sawu tehwa-mahju. Tur arri nedrihtsteju rahditees, jo sinnaju, kad dabbuhs sinnahht, fa tur esmu bijis un fa tehws manni us-turrejis, tad jau tehwa mugguru labbi pakaffihs. Labbi gan sinnaju, fur warreju maifi un galku dab-buht. Natti dabbuju un tad atkal prohjam. Suns mannim labs draugs bij. Tas arri par mannim neweenam nefa nosazzija un sawu mutti turreja zeeti. Bet nu gribbejahs sinnahht, woi nodeweji jau atbraufuschī. Rā to nu lai dabbu sinnahht? Rahditees neweenam jau nedrihtsteju. Wai pilns nekrufchi skattlis bij nodohht wai ne? Toreis tā bij: kad netikka nodohht, tad bij stana muischā, lai tuhliht atkal fere. Bet zekka-wihri wehl turpat bija pissehā, kad jau fahla no jauna fert.

Tadeht gahju par natti us muischu, zerredams tur dabbuht sinnahht, wai buhs nodohht wai ne. Es nu arr' muischā sinnaju labbu weetu, fur laudis papil-

nam staigaja. Usgahju us wehrschu staffa, apgullohs feenā un taifijohs labbi dsirdeht, so laudis runnahs. Tē paschi pirmee nah wehrschu barrotaju wihri wehrschus ehdinatu. Weens wihrs usnah augschā, feenu mest semmē. Ohtrs nemm pretti. Tē par nelaimi wihrs mannim usminn wirsū, aptausta, nobihstahs un falka pats pee sewim: tas zilweks laikam nomirris, paeet pee luhlas un fauz to ohtro un falka, lai nahloht augschā ar ugguni, jo weens zilweks feenā effohht wai nomirris, wai nosallis. Es nu tohs wihrus negrib-beju isbeedinahht un fazziju, lai nebihstotees, es ne-effohht ne mirris ne nosallis. Mehhs nu fahkam farunnatees, par so es esmu nahzis. Winni stabstija, fa walfarā wehl ne-effohht bijuschī weddeji mahjā, lai es pagaidohht, winni buhschoht eet kahnā un dsirdeht, wai weddeji effohht mahjā un wai nekrufchi ritigi nodohht. Bet es ne-ustizzejohs ir scheem un demohs prohjam us mahju. Seewa gauschi raudaja. Wihrs laikam buhschoht meschā nosallis, kad wehl nejuhtohht mahjā. Tā winna behdajahs. — Mahjā arr neweens mannim nefa nesunnaja teikt par teem weddejeem un tā winneem isdeweis un wai wehl ohtru reis buhschoht kerschana wai ne. Tomehr fainneeks luhdsā, lai es nu wairs nebehgoht, wiasch buhschoht eet us muischu un dabbuht sinnahht, tā effohht. Wiffu deenu dsihwoju mahjā un skattijohs, wai jau nenahht fehreji. Paschā walfarā nahht diwi wihri, weens melns gehrbees lungs, ohtrs semneeks. Nu es nobihjohs, dohmaju, tee laikam buhs muischas lungs ar teefas-wihru, kas nahht pehz mannim. Tad gan nopuhtohs: kaut jel labbal' es wehl kahdu nedetu buhtu zeetis baddu un aufstumu! Kad isbehdsu, tad gan zerreju, fa nu esmu isbrahkehts, bet nu laikam atkal geldeschu. So nu lai darru? Zabeht atkal irr, bet fur? Pirts bij kurrinata, aismautschu us pirti un paslehpoys appalsch lahwas. Bet kas tee tahdi gan bij? Weens bij pats fainneeks un ohtrs melbers. Abbi bij nahkufchi us pirti masgatees. Rā eenahht, tā prassa pehz mannim. Bitti stabsta, fa es effohht aishbedhsis dohmadams, fa fehreji nahloht. Winni arri pastahsta, fur es effohht aishbedhsis un wiffi nu nahht us pirti. Sirs mannim jakritta, tā fakaltis schaggars un es dohmaju: nu esmu pagallam! tal ja-aiseet! Bet behdas pahrwahrtahs par preekeem. Tee wihri peenahht pee durwim un fauz, ja wehl effohht pee dsihwibas, tad lai es nahloht ahra. Wiffi behdu laiki effohht pahrgahjuschi, node-weji atbraufuschī, wiffi nekrufchi nodohht, zil waijadfigs bijis. Ar to festdeenas walfaru beidsahs mans behdu laiks.

Tā dauds warretu fahstihht, kahdas netaisnibas un kahdi warras darbi toreis notikluschī pee nekrufchi nemschanas, bet jau nu buhs schoreis gan. Wezzi laiki teescham nebij labbi laiki. —

To smehtdeenu ween mahjā pahrwaddiju. Piemdeena atkal bij ja-eeet brankusi. Muischas lungs nahht strahdneelus apskattitu, eeranga manni un pa-

smeedamees praffa, wai behglis arri effoht fcheitan? Tur es effoht dshwojis? kas manni effoht usturrejis? Es atbildeju: „Muischastungs! meschs bij manna mahja un ohgas manna barriba.“

Starhl Nr . . . . . t.

Var semmeskohpschonu.

Sinnaschanas un behrnu audsinaschana webd tautas wisdrohschaft pee lablafschanas un baggatibas; zaur sinnaschanahm laudis mahzahs dabbaspeklus un wiffas schihs pafaulas leetas jo prahgtigi un tau-pigi bruhleht; nesinnaschana un dumjiba turpretti wadda us pohstu. Slohlota un saprattiga tauta latru reis irr gohdigala un darbigala nelä dumja un nemahzita. — Schohs teikumus arri mehs Latweeschi warretum apzereht, itt ihpascht schinnis jaunalds laikds, kureds mehs no gaddusimtenu faitehm atswabbinati un brihwi tappusch; bet ar to brihwibu arri to nastu usdabbujuschi, ka nu pascheem par sew un sawu pehzahlamu lablafschanu wairaf ne lä lihds schim jagahda. Tas itt ihpaschi muhsu semmes-grunteneekeem ja-ewehero, tahda wihse, ka tee nu sah netil ween par labbaku un prahgtigaku behrnu audsinaschanu un slohloschanu ruhpetees, bet arridsan jau paschi eepashtstahs un leef wehra tahdas dab-basmahzibas, us kurreahm dibbinajahs wiffa pastah-wiga un riktiga fainneeziiba un semmeskohpschana. Jo ta muhschigi riktigu un pastahwigu dabbaslitumu pahrlahpschana nelad bes ruhltas strahpes nepaleef. Tehwu grehli prett dabbas lillumeem grehloti, behrneem lihds tuhlfstotam augumam jazeesch. Un to flaidri pee semmeskohpschanas warr redseht. Tahs wiffu baggatahahs semmes (Spanija, Greeku semme, Italiä, Asijas dalkas un zittur), kurreas wez-zos laikds simtahrigus auglus neffa un zilwekus puhleem leelu leelas baggatäs pilsehtäs usturreht warreja — tahs taggad plikti tufneschi, tur retti kahds ganniasch sawu un to saweju dshwibu fuhri grubti zauri well. Un zaur to tas tä notizzis? — Zaur to, ka wezzee to laiku semmeskohpeji prett dabbas-lillumeem grehloja, kurri mahza, ka semmei waijaga atkal wiffu to atpallat gahdaht, kas no tahs nemts, ja gribb, lai semme us muhschigeem laikeem nelad sawu auglibu nesaude! Bet kas to apzereja un tahda wihse sawu semmes-fainneeziibu eerilteja? Laikam gan ar flaidru apsinu neweens, jo tolaike wehl muhsu taggadejas sinnaschanas par dabbasleetahm nebija ne raddijuschahs. Bet tatschu kahdas tautas arri tannis wezzos tumschös laikds til riktigi un saprattigi sawus lautus aplohpä, ka tee wehl scho baltu beenu naw isnikusch, bet sell tahda pullä un baggatiba, ka fihri brihnums. Un kad winnu semmeskohpschanas wihsi apluhfo, tad atrohd, ka tahs laimigas tautas jau no muhschigeem laikeem sawas druwas tä aplohp, lä to arri muhsu laiku dabbasinnaschanas mahza. Tä par probwi darra ta kihneeschu un Japaneeschu tauta. Winnu sem-

mäs desmit reis til dauds zilweli no weena semmes-gabbala peeteef, nelä pee mums; un tal ta semme nelad neaugligala nepaleef, un tas zaur to, ka tee til prahgtigi un tai semmei wiffu to atkal atpallat dohd, to no tahs nehmuschi. Turpretti tahs tautas, kurreas isnikuschas tamdeht, ka ta tehwischla semme tohs wairs nespehja usturreht, tahs tautas gandrihs täpat nesinna sawas semmes aplohpuschas, lä mehs to wehl scho baltu beenu darraam. Tahs nelaimigas isnikuschas tautas un semmes tilpat mas pahr to gahdaja, lä tahs augtu barribas dalkas, kurreas ar augkeem no laukeem isfuhltas, teem nosuhkteem laukeem atkal tiftu wiffas atdohtas, — lä mehs par to mas gahdajam. Jo zil gan tahdu semmesfainneeku stary Latweescheem atrahtohs, kas flaidri sinn, kurrea irr ta augtu barriba, bes kurreas augti augt newarr un zil un kahda mohde winsch to gaddu no gaddu no sawas semmes augtds ataemm un atkal fuhdös fuhdodams atdohd! Un kuresch gan isrehkina, woi winsch wairaf semmei augtds ataemm, nelä semmei fuhdös atkal atdohd? Un kuresch gan gahda, ka ta augtubarriba, kurrea teef graudös un linnös pahrdohda, atkal laukeem teef zaur fuhdu pirlschanu atpallat gahdata? — Prahgtigam apdohmadamam zilwekam gan ar scheem ihseem wahrdeem peetiks, ka winna gars us dabbasinnaschanas mahzibahm fahls dshitees, un tahdam warram dahwinahst to nupat pee Häller funga driffetu maju gramatiu ar to wirfrakstu: „Pama hzi schana s preel sch semmes-wihreem,“ kas malsa 10 kap. f. I. B.

Spohls.

Netahst no S. muischas irr beefs meschs, pahr to laudis melsch, ka agrat tur effoht spohli rahdijuschees. Schinni mescha preel sch kahdeem gaddeem gribbejis deenu saglis arri sawu spohla-flunsti isprohweht, to ais krahfus tuppedsams isdohmajis. Negribbedams zilweku affinis isleef, bet tal bes sweedreem pee naudas tift, winsch reds, ka turrigs fainneels krehslä aisbrauz us kohpmanni ar linneem, kam arri zetsch eet zaur scho peeminnetu meschu; winsch gehrbjahs baltas drehbes lä lihks un aiseef us scho meschu gaidiht fainneeku, kas ar naudu atpallat brauks. Tumschä nakti fainneels nehahdu kaunu nedohmadams, brauz drohschi sawu zekku zaur meschu us mahju. Te us reis atpallat flattidamees, eerauga baltu wihru pallatä stahwoht us lammanu fleedsehm. Sainneels drohschs wihrs buhdams waiza kehmu: „Kas tu effi un to tu gribbi?“ Spohls atbild: „Es esmu engelis, Deewa fuhthits pee tewis, dohd man pussi no tawas naudas, ta man irr janess tahdeem, kas baddu zeesch. Sainneels falka: „Gribbu to labprahst darriht, bet gribbu flaidri saprast, woi tu tas effi, kas tu falkes.“ Sainneels pistoli no lab-batas willdams falka: „Ja tu engelis buhfi, tad tew schihs ffohtes, kas mannä pistole, nelaites un pehz tam dohschu labprahst to naudu.“ Spohls nahwi

Sluddinafchanas.

No Kurbis-muischas walsts waldischanas teel sinnams darrichts wisseem pee schahs walsts peederrigeem, kurrei us passchm dshwo, lai nemm wehrra:

1) Kurfch nepeenessihb libb 23fcho April f. g. fawas un fawas familijas krusstamas-sihmes no ta mahzitaja, kur eet pee wallarina, tam winna peederriga passe netiks isdohta nebs peestelleta.

2) Tapat arri tee tahdi us passchm dshwodami laudis, las libb schim fawas krohna un walsts maffafchanas tillai arween gaddu galla ire maffajusch, taggad tahdeem, las gadda eefahluma ne-remalfahs, pehz lillumeem arri passe netiks isdohta.

Kurbis-muischas walsts waldischana 9ta Merz 1867.
Walsts wezzatais Jahn Trautmann.

No sabedrotu Nehiten, Gustu un Dsehrbenes mahzitaja walsts waldischanas teel par wehrra liffchanu illatram, las abrupf schahs walsts - fahj peederrigi - us passchm dshwo, sinnams darrichts:

1) Kurfch libb 23fcho April f. g. schai walsts waldischanat nepeenessihb fawu la arri fawas familijas krusstamas sihmes, tam netiks passe isdohta.

2) Kurfch fawas krohna la arri walsts nodohfchanas, pee passch pabrmihschanas libb 23fcho April f. g., ne-remalfahs preelsh weena gadda us preelshu, tam pehz lillumeem passe riks leegta.

Nehiten-muischa tai 13ta Merz 1867.
Saweenotu Nehiten, Gustu un Dsehrbenes mahzitaja walsts wezzatais W. Klawing.
Strihwers Bormann.

Kad tas Behju kreise, Dsehrbenes basnijas draudse, Gustu-muischas walsti peederrigs zimbermanis Jahn Kruhmin parradu deht louluxi frittis, tad teel usazinati wissi, lam winsch lo parrada palizis, la arri tee, kurrei winnam parrada, ischertu neddelu starpn, no appalschralstias deenas flaitoh, tas irr libb 15to April f. g., pee appalschralstias teefas meldees, wehlakt neweens wairs netiks peeaemts, bet ar parradu flebbejeem pehz lillumeem isdarris.

Walsts waldischanas wahrda: Nehiten-muischa tai 14ta Merz 1867.

Saweenotu Nehiten un Gustu walsts wez. W. Klawing.
Strihwers Bormann.

No Widdrisch-muischas walsts waldischanas teel sinnams darrichts, wisseem pee schahs walsts peederrigeem, kurrei us passchm dshwo, la tee, las libb 23fcho April f. g. neatnessihb fawas familijas krusstamas sihmes, teem netiks passe isdohta nebs peestelleta; tas teel zeschj peelohbinahs wehrra liff. Widdrisch-muischas waldischana 13ta Merz 1867.

Walsts wez. Stemon Enne.
[N 12.] W. Enne, Strihwers.

No Dsehrbenes pils-muischas walsts waldischanas teel sinnams darrichts wisseem teem pee schahs walsts peederrigeem, kurrei us passchm dshwo, lai nemm wehrra:

1) Kurfchs nepeenessihb libb 23fcho April f. g. fawas un fawas familijas krusstamas-sihmes no ta mahzitaja, kur eet pee wallarina, wezzumasihmes, teem winna peederriga passe ne tiks isdohta, nebs peestelleta.

2) Tapat arri tee tahdi us passchm dshwodami laudis, las libb schim fawas krohna un walsts maffafchanas tillai arween gadda galla irr maffajusch, bet taggad kurfch gadda eefahluma ne-remalfahs, tahdeem pehz lillumeem arri passe ne tiks isdohta.

Dsehrbenes pils muischa tai 31. Janwari 1867.
Walsts wezzatais: Jahn Samuel.
Strihwers: Danje Kurme

Jaan-Kempenes muischa, Sigguldes draudse, 3fcha April deena tiks watralsohtitajeem pahrdohiti lohpi, firgi un laula-darba rikti.

Saween draugeem un pasthameem darru sinnamu, la arri schinni gadda esmu dabbujis tabs

ihstenas Chstreiku un Steiermarkas patent-iskaptes

no laufeta tehrauda, ar selta raksteem, las par tahm ihsti derrigahm atrastias un no daudf fainneekeem, rentneekeem un ammatneekeem par tahdahm apleezinatias. Tadeht schihs islaptes usteizu wisseem, las tahdas naw pirlusch, lai arri prohwe un tee tad paschi atradihs, la page schim naw jittas labbatas un lehtalas islaptes.

Rihga, tehrauda-prezzu un schaujamu-rihtu bohde, Kungu-ela, tai ohtea bohde no Sinder-elas stuhra.

Johannes Wittschke.

Lifden-muischa, Balmeeres kreise un Burtneeku basnijas-draudse, tiks tai 3fcha April f. g. uhtrohpe turreta, kur 20 firgus, wahgus un daschadas pee semmes-fainneeziabas waijadfigas leetas tiks pahrdohitas.

W. von Aberkas, muischas-waldischana.

Luhjes-muischa, Balmeeres kreise un Reepupes basnijas-draudse, irr weena jaunusbuhweta

f m e h d e

no Jurgeem schi gadda par lehtu naudu isrentejama. Klahatalas sinnas pee muischas waldischanas.

Mahjas-lohpu ahrstefchanu, ruhntschanu un zittu pahohmu, pee winnu wesseltbas waijadfigu buhdamu doht, apsohlu ispidiht.

Laud ohne tai 3fcha Merz 1867.

Dohlbed, lohpu-dakterie.

Lehdurgâ.

Wisseem saween draugeem, raddeem un pasthameem un tapat arri wisseem zitteem semnju dahri-neekeem sinnamu darru, la man irr preelsh pahrdohfchanas wissahbas dahrsa faknu-schllas, tabs labbatas fortes no Wahjemmes apstelletas. Tags pehz latra patilfchanas irr dabbujamas pa loh-tem un mahzjinahm un pohdeem, par to paschu tirgu, la Rihga pee stuntes-dahri-neela Wahnera. Kairam dohshu arri apgalwofchanu. Lehdurgas-muischa, Lehdurgas basnijas-draudse, Rihgas kreise, dahri-neels

J. Grustein.

Kahbus tuhstosch' puhru Klju gribbedams ispahrdoh, pahrdoh smallas kweefchu Kljas 75 kap. puhra, rupjas 40 un arri kweefchu "miltus" no 2tras fortes 3 rub. 25 kap. par puhru

N. S. Borchert,

fawa miltu-magasihna, netahk no rahtuscha.

Tadeht la tam, lam libb schim peederr, no schejenes jareiso prohjam, par 1100 rubceem teel pahrdohita weena mahja ar ehtehgi, las par 1200 rubt. Rihgas ugguns-lahde apdrohschinata, kur eesemfchana par ihri 200 un lam klah peeder kofhu-un faknu-dahrs. Klahatalas sinnas isdohs mahjas fainneels

Gajatewitfch. us Ratrihn-dambja N 69.

Gd. Zietemann & Co.

pass-kambari un pehrwju-bohde, Pehterburgas Abr-Rihga, kalku-ela N 15, pretti Ballodifcha eebraulfchanas-weetai,

pahrdohd filluma-sahles pohda pehrwejamas no 1 rub. 50 kap. libb 2 rub., filluma-sahles bahâ pehrwejamas no 2 rub. 40 kap. libb 4 rub., la arri wissas jittas pehrwes par lehtalo tirgu.

Zeesas sehgelus

labbus un lehtus warr dabbuht pee sudraba la-leja Wolmaré.

Ruhjenes Reelamuischa, kur bruhstis pawissam no jauna pahraihstis, dabbu labbu allu pirkt un prohti: bairisch-allu, muzzu par 10 rub., pudel-allu (Broihan), muzzu par 6 rub. un stohp-allu, muzzu par 3 rub. 75 kap.

Par wehrra liffchanu.

Las passhstams Hollandeefchu peena-pulweris atkal irr dabbujams pee 10 Alfred Busch (Hach) pehrwju- un apteeka-prezzu-bohde.

Rabbi dihgofchus

fehklas-wihkus

pahrdohd Man & Co. 7 Sinder-ela N 2.

Lhonagela muischana, lo par Falkenhof saw, pee Melfandera wahrteem, taggad tapat la agral, teel kartuppeku-semme isrenteta. Kas gribb tahdu semmi renteht, lai pee laila melbahs turpat pee J. Fihmann, pirmâ mahja ais Melfandera wahrteem.

Semmes-pahrdohfchana.

6 werstes no Schonberga, Eilgenes-muischa (Jauna muischa), Leischds, irr pahrdohdama semme tahdohs gabbalds, la lates gribb pirkt. La semme irr 27 rub. par puhra-weetu. Meldees warr woi turpat muischa pee waggara, woi Jaun-Belgawa pee aprinka-teefas affeffora tunga baron

Dusterloh.

Ar scheem raksteem darru sinnamu, la Mahpils draudse Luhfcha mahja esmu eetaistis jaunu bohdi, kur pahrdohfchu daschadas prezzes par lehtu tirgu un ar rikti gu swarru. Arri pehrwes is pahrdohdu, la ittin labbu kofchinelli un anilini. Luchsu pee mannis nahkt pirkt. R. Klauen. 1

Salku attachlu, wassarajas un palatfu-salmus warr dabbuht kleisten- jeb Wegesalka-muischa, spilwes mallâ.

Saulas muischa pee Behrnawas irr rabbi fehklas-kartuppeki par 1 rubli puhra dabbujami

Pabbasch Laueskrohgâ irr tai 1mâ Merz f. g. tai nakti no trefchdeenas us zettorideenas no stebdeles isfagts weens firms ehtselis, no widbeja auguma, us labbo pussi krehpes, ar kuhlpu asti. abbahm passkatas labjahm baltas strihpes, 6 gaddus weis, 35 r. f. wehrts. Ras par to nosagtu firgu warr flaidru sinnu doht, dabbuhs 10 rub. sud. patejibas-algu.

Sluddinaschanas.

Rad tee Zehsu kreises, Dschrebenes basnizas draufes, Gustu walsts fainneeli: Mattis Din-don un Peter Wehlu parradu dehl konkursē trit-tuschi, tad tohy usaijnati wiissi, lam winni par-rada palikkuschi, peeju neddeku laika no appatsch-rakstias deenas slaitoht, wiiswehlakt lihos 30vo April f. g. ar sawahm praassichanahm pee Neht-ken un Gustu walsts-teejas meldeetes; wehlakt neweens wairs netis peenemis.

Walsts waldischanas wahrda: Nehtken muischā, tai 24ta Februari 1867.

Nehtken un Gustu walsts wezz. B. Klawing. 2
Stribwers: Bor mann.

Jauna muischā, Krimmuldes draufse, semmju-wabgu taistajs teel mellehts no Surgeem 1867. 2

Stoppin-muischas waldischana melle labbi mah-zitu wehja-sudmali melbert, kas proht sudmallas pahrbuhweht un kas pehjal tahs warretu us renti nemt. Jameldahs pee muischas waldischanas. 2

Breflawas muischā (Walmeeras kreise un Mattischu draufse) warr prezehis fullainis, un winna seena — ja ta griib usnemt wefche-renes darbu — un lad teem irr labbas leezibas un behrnu nam, weetu dabbuht. 1

Ammatneeki, kas griib us semmehm apmestees, warr Brunawisefles meestina netahlu no Baustas labbu tohteli par lehtu mafsu dabbuht. Peemel-detees warr pee Brunawisefles mahzitaja. 2

Tas pee Wilken-muischas peederrigs, tai zekā no Limbascheem us Sallaggi buhdams Katribn-basnizas krohgs ar bohdi un sinnu-schtuhni teel no Surgeem f. g. us renti isdohts. Klachtalas sinnas isdohts Wilken-muischas waldischana. 1

Jauna mahja ar 5 dshwolkeem, lam klacht irr faknu-dahrsē, ar wissahm tur peederrigahm ehlahm, lehti teel pahrdohja pee Katribn dambja, peena-eelā № 7. Klachtalas sinnas isdohts tur-pat tai mahja. 1

Stolbes-muischas waldischana dara sinnamu, la stoppu, puddeku, un bairisch-allus taggad-winnas bruhsi Stolbes-muischā dabbujams. 2

Weena mahja ar turklacht peederrigahm ehlahm, tohlu-dahrsu, kartappelu semmi un plawu irr par 700 rubl. pahrdohdama, wahrdauagwa winnupuff-wezza lehgerplatscha. Mahjas nobohschanas irr 4 rub. par gabdu. Klachtalas sinnas isdohts mafa tehnik-eelā Nr. 13, turpneetmeisters 2
Libbert,

Weena smeche us renti dabbujama pee Jelgawas schoffejas Nr. 53. Skaidrakas sinnas isdohts turpat tahs smecheds fainneels 2
Rudolph.

Resgul frohgā.

Wisseem saweem naburgeem un pasihstameem darru sinnamu, la es pee sawas linnu-andeles, to es taggad pawairoshu, arr' weenu bohdi esmu eerikteis, tur pahrdohdu zulkuru, lassju, tehju, wissadas pehrwes, ahdas, dseltes, tabaku, silkes, fahli, sehwele-tohjinus un dachas zittas leetas.

Apsohlidams riktigu swarru, labbu prezzi un lehtu jennu, luhhsu man to ustizibu schinktoht, kurreu es dshiohts paturreht.

Annes-muischā Februari 1867. 1
S. Furgens.

Balti un bruhni glaseereti un neglaseereti krahsus-pohdi

Iatra laika dabbujami Kengeragga pohdu-fabrikē Nr. 60 un tai bohde us tirgus pee schahlu-mahr-teem Nr. 21, Rihgā. 2
B. A. Meister. 2
zittureis Woronow.

Mesapraschanahm prettiturredamees, kas zaur eezeltu Ar-telli preecksch staueru-strahdneekem warretu zeltees, darram zaur scho sinnamu, ka mehš kà bijis, ir us preeckschu ar fuggu-pee-lahdeschanu darbosimees, pee tam notaisichanas ar fuggu-kapteinehm turrefim un strahdneelus darbā nemsim, jo minnetam Artellim zaur § 4 to apstiprinatu likkumu naw pakauts, la winnam ween brihw fuggus pee-lahdeht un islahdeht.

Rihgā, tai 15ta Februari 1867.

Wirsstaueru wahrda:

Johann Jansohn.
Johann Beckmann.

1

Preekschlaika sinna.

Wisseem muhsu draugeem, andelmanneem, pasihstameem un zitteem laudihm dohdam to sinnu, ka sawu pahrdohschanas pagrabu ar ahrsemmes wihtneem, porteru un wisseem zittadeem dsch-reeneem, schinni gaddā Merz jeb April mehnesi is ta Stephany kunga namma pagraba kohp-eelā, eeksch to jauno R. Schweinfurta namma pagrabu, pee zittureisejeem smilshu wahrteem, pahrzelsim un dohjim sawā laika wehl skaidrakas sinnas par scho pagrabu pahrzelschannu. 1

Rihgā, 6. Merz 1867.

Feldt & Lundmann.

G. A. Niedermanna

bohde, kungu-eelā Nr. 6 netahē no Behtera basnizas par lehtu tirgu warr dabbuht selta un sudraba keschas-pulkstenu un wissadas sortes feenas-pulkstenu ar apgalwoschannu.

Melchiora-prezes, kà ehdamas, tehj- un usfmellamas farrotos, lukturus un t. pr. Englischu mahlu traufus, wissadas sortes glah-schu prezes, blekka tehjbrettes, missina lukturus, tehjmaschinas, fiskara naschus.

Ta pirma Kreewu-semmes ugguns-grehka fshades apdrohschinaschanas beedriba,

kas dibbtuata 1827ta gaddā

un kam grunts kaptals tschetri millioni sudr. rublu leels, lihds ar labbi leelu leeku kaptalu,

apdrohschina wissā Kreewu walste par ugguns-fshadi:

Dshwojamas ehlas, fabriks, sudmallas un zittas ehlas, mahjas seramju muischas, zeemds un t. pr.;

wissadas prezses spihkerds, pagrabs, bohdes, magasthnes un us walkejem platscheem un t. pr.;

mehbeles, mahju-leetas, ammatneeku darba-rihtus un t. pr.;

fuggus ohstas,

ka arri wissadas zittadas kustamas un nekustamas mantas.

Schahs apdrohschinaschanas dehl te Rihgā jameldahs

pee R. John Hafferberg,

kungu-eelā Nr. 12 tai mahja, tur ta dshju bohde.

Zaur scheem raksteem wisseem mihtigi to sinnamu darru, ka festdeenā tai 1⁴ Janwar 1867 pirmu reis irr kurrinata ta us leelo Kshwers-fallu winnupuff' dau-gawas, netahē no Trijadibas basnizas, pehz wissu-jaumalahs mohdes eetaisita

Aleksandera pirts,

kur kohpu-pirtes un ihpaschas nummeru-pirtes preecksch wihtreescheem un preecksch dahmahm. Ta kohpu-pirts teel ohtdeenās, zettortdeenās un festdeenās, tahs num-meru-pirtes, ar marmora wannahm, teel ildeenās no ribta lihds pat walkaram, tiffai swehtdeenās un swehtkds ne, — kurrinatas. Wissus zeenijamus weefus, — tai beesh scho pirti apmelle — ar wissu gohdu pasemmigi usaijina 1

Jonas F. Jusow.

Engliſchu
auſchamu deegu magafiſhne
pee ſiwes,

kaſku-eelâ, netahî no rahtuſcha, pa labbu
robku, kad us ahru eet,
ſinnamu darra ſaweem draugeem, ka ſchi
magafiſhne atfal apgaddata ar pirms
ſortes auſchamu deegu no Amerifaneſchu
bohniſſas no wiſſadeem nummureem un
pehrwehm un fatris pirzejs warr dabbubt
apgalwoſchani libds.

Schaî paſchâ magafiſhne warr dabbubt
wiſſadas pehrwiſſes, kâ: koſchinelli,
anilin, ſillas, ſalkas, melnas, bruſhnas un
wiſſadas apteekeru prezjes libds ar va-
mahziſchani.

Sinna jaunekſeem.

No Mengelmuiſchas (Barnitau) pagafiſta teeſas
(Rihgâs kreife un Mengeles baſniſas-draubje) teel
zaur ſcho kaſku ſinnams darrihts, ka ta minneta
pagafiſta teeſa weenu netruſchu iſpirtſchanas nau-
das labbi jeb beedribu ezell, un teel uſaizimati
tahdi piſiſchi, turri piemaja lohſeſchanas klaffe
ſtahw, pee ſchads pagafiſta teeſas deht ſahtalas
ſinnas peeteiſtes.

Mengel muifſchâ 16tâ Februari 1867.

Preelſchſchdetails: G. Staſlberg.

Auſchamu deegu magafiſhne pee gulbja,

Rihgâ, kaſku-eelâ Nr. 19, netahî no
rahtuſcha, pa kreifo robku, kad us ahru
eet.

Wiſſeem draugeem un wehwereem teel
ſinnams darrihts, ka ſchinni magafiſhne
warr dabbubt

auſchamus deegus

no wiſſadeem nummureem un wiſſadas
pehrweds par lehtako un taiſnu maſſu;
fabrika zennu, urklahî galmoju, ka tabe
prezjes ter ittin labdas un tadeht drohſchi
tizzu, ka fatris pirzejs ar mannu prezzi
un tirgu buhs pilnâ meerâ.

Turpat arri warr dabbubt gattawus
juwkinus un laſtatus un wiſſadas zittas
prezjes par lehtako zennu.

Uo durwihm redſams balts gulbis.
A. A. Lebedew.

J. Jakſch un beedra pulkſtemu-bohde,

blakkam rahtuſim,

darra ſinnamu ſaweem draugeem us ſem-
mehm, ka tẽ atfal par jaunu atweſi 8
deenu un 24 ſtundu ſeenas-pulk-
ſteni, ſudraba zilinder- un enkura-
pulkſteni ar glabſi, woi kaſſeli preel-
ſchâ, kaſ irr nablufchi no Baſzjemmes
un Schweizu fabriſeem un teel pahrdohti
par lehtu tirgu un ar apgalwo-

ſchani. Katris, kaſ keſchas pulkſteni pehrî, dabbu drikketu galwoſchanas-raſtu
libds, kur eerakſtibts taſ nummers un zittadas pulkſtena apſihmeſchanas, lai, ja
ſahdureiſ taſ pulkſtens teel ſagts, wiſſeſch ar to leezibu warr to par ſawu peeder-
ramu mantu peerabdiht, ja kur tiktu atfal atraſts.

Preelſch ſcheem pulkſteneem arri pee mums irr dabujamas ſelta, ſudraba
un jaun'ſelta kehdes, garras un iſſas un ſtary tahm leetahm weena ſorte,
kaſ taiſita no ta tã noſauzama talmi-ſelta, irr labba, jo ta nemaſ nepaleel
melna.

Leo Wiſſora tabaſas bohde taggad zittâ weetâ.

Saweem draugeem un wiſſeem pirzejem ſinnamu darra, ka manna bohde, kur
pahrdohtu ziggarus, papiroſus, ſmeheſjamu tabaku un ſchnauzamu
tabaku, taggad no taſ weetas ſohp-eelâ Nr 14 irr pahrzelta tur, kur libds
ſchim bij Hollan dera un dehta tabaſas bohde, ais rahtuſcha, blakkam Ruſſiſchins-
kaſ bohdei, kur taſ leelais mellais mohris us lohga ſtahw. Apſohlu arween tur-
reht wiſſſabbaſo prezzi. Rihgâ, 16tâ Janwar 1867. Leo Wiſſor. 4

Wiſſeem tai puſſe dſihwodameem laudihm ſinnamu darra, ka pee

Aleſſandera ſpittala namma

(Alexandershõhe)

apteeki eſmu eerikſtejs tai mahjâ blakkam baſniſzai, meſſcha maſſâ.

Apteekeris Kieſerikſki.

Baltiſka linnu-prezjes beedriba

darra ſinnamu, ka no Ima Februara f. g. wiſ-
ſadas ſortes audekku un lohtwiſſas drebhu
gabbalds, kâ arri dſijas un deegus peenems
ballinaht un gluddinahîr apgalwoſchani
ka labbi iſdarihî, prohti ta peenemſchana buhs
Kengeragga linnu-wehrtuwe, ſeſchas weſtes no
Rihgâs pee leela Moſtawas zella, woi arri pa-
ſchâ Rihgâ, linnu-eelâ Nr 12, dſiju-bohde
pee R. John Haſſerberg linnu, kur arri
warr reſehti prohwes no ballinata audekku un
dſiſchm un tur arri pateiſs, jil par tahdu darbu
ſamaſſa.

Rihgâ, 15tâ Janwar 1867. Direziona.

Meldereem un ſemmes-ko- pejeem

darra ſinnamu, ka pee mannim ſatru drihti gat-
tawas linnu-ſchluſu tihramas maſſinas warr dab-
ubî, 30 polles plattumâ 25 rub. un 38 polles
par 30 rub. Blattalas, kâ arri ihpaſchi eetaiſtas
waijag papreelſch apſtellet. Tapat linnu-ſuſa-
mas maſſines ar ſchuggina rulleem us ſeſcha-
dahn wiſſeſch, no turweem weena us ritteneem
buhweta, tã, ka to ar weenu ſirgu warr weſt kur
un kâ to waijag un tapat ar weenu ſirgu bes
ſaweſchanas maſſini ſtrahdinahî. Pee mannim
warr arri dabbubt gattawus no weena gabbala
taiſtits daſchabus blekka yuraimu-ſetens, wehribâ
4 rub. Bes tam es eegreelſchu paſſchâ ſahgeem
jaunus un nobruhleteem dſiſſatus ſohbus par 50
lap. gabbalâ. Wiſſas maſſines teel pee mannim
papreelſch nohrwetâs. Kaſ wairat gabbalus
us reiſi apſtelle, dabbu lehtaki par noſajzitu weh-
ribu. Maſſini meisters Blomerius, Berrowâ

ſprehſtin-muiſchâ pee Ohgres ſtaſſiona, irr taſ
daugawas ſchenkîs iſrentejams. Slaidraſas ſu-
nas iſdohs muifſchas-waldſchana.

Samaltu gipî 45 kap. par puhru
pahrdoht Rihgâ un Pawaſſar-muiſchâ pee
Slohtas

J. C. Zelm.

Spilwes ſeens,

kaſ no leetus druſſin maitahîs, par 3 rub. par
birtawu teel pahrdoht Lambert- jeb Kleiſten-mui-
ſchâ, to arri par Wegeſalka-muiſchu ſauz.

Zaur ſcho rakſtu darra ſinnamu, ka pee mah-
nis, tuhwu pee Elmetes Dwertal dſirnawâs pee
Torma linnu warr eelſch ſammoleem par 9 l.
mahzian willu taſreſi, to ſohlehs driht un labbi
paſaiſht.

J. Laas.

Wiſſadas ſortes auſchamu dſiju warr
dabbubt manâ fabriſk Ilges zeeemâ un
mannâ ſantori Sinder-eelâ, Reinhardtâ
nammâ, — par fabriſka tirgu.

Neunzig un beedris.

Wiſſadas ſortes wiſhna un ruma par
lehtu tirgu, kâ Franzwihnu 80 un rumu
60 kap. par ſtohpû pahrdoht

Groß un Papenguth,

Kaula mahjâ pee Wehrmanna dahraſa.

Turpat iſpahrdohd tuſſeſchas wabtes
un rittinu lohtus.

Labbi dihtſioſchas

w i h l u :

un ſartana

ahbolina-ſeſſlas

pahrdoht W. Wornhanpt, 3
maſâ Sinder-eelâ Nr. 3. Brederlo mahjâ.